T008 A HÀM VIII (40) Q20-28-Thanh Văn

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH TAÂNG NHAÁT A-HAØM QUYEÅN 20

Phaåm 28: THANH VAÂN

KINH SOÁ 1

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn truùc Ca-lan-ñaø, thaønh La-duyeät, cuøng naêm traêm vò ñaïi Tyø-kheo. Baáy giôø boán Ñaïi Thanh vaên, Toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân, Toân giaû Ca-dieáp, Toân giaû A-na-luaät, Toân giaû Taân-ñaàu-loâ, cuøng hoïp moät choã, noùi nhö vaày: –Chuùng ta cuøng xem trong thaønh La-duyeät naøy ai laø ngöôøi khoâng taïo coâng ñöùc cuùng döôøng Phaät, Phaùp, Thaùnh chuùng? Do bôûi khoâng coù tín, chuùng ta haõy khuyeán khích hoï tin phaùp cuûa Nhö Lai. Baáy giôø coù tröôûng giaû teân Baït-ñeà, nhieàu cuûa baùu khoâng theå keå heát, vaøng baïc, traân baûo, xa cöø, maõ naõo, traân chaâu, hoå phaùch, voi, ngöïa, xe coä, noâ tyø, keû haàu ngöôøi haï ñeàu ñaày ñuû; nhöng laïi xan tham khoâng chòu boá thí. Ñoái vôùi Phaät, Phaùp, chuùng Taêng khoâng coù maûy may ñieàu thieän, khoâng coù chí tín; phöôùc cuõ ñaõ heát, laïi khoâng taïo phöôùc môùi. Thöôøng oâm loøng taø kieán, raèng khoâng coù thí, khoâng coù phöôùc, cuõng khoâng ngöôøi nhaän, cuõng khoâng coù baùo cuûa thieän aùc ñôøi naøy ñôøi sau, cuõng khoâng coù cha meï vaø ngöôøi ñaéc A-la-haùn, laïi cuõng khoâng coù ngöôøi thuû chöùng. Nhaø tröôûng giaû kia coù baûy lôùp cöûa. Cöûa naøo cuõng coù ngöôøi giöõ khoâng cho aên xin ñeán. Laïi cuõng duøng löôùi saét phuû giöõa saân, vì sôï coù chim bay vaøo trong saân. Tröôûng giaû coù ngöôøi chò gaùi1 teân laø Nan-ñaø, cuõng laïi keo laãn khoâng chòu hueä thí, khoâng troàng coäi reã coâng ñöùc; phöôùc cuõ ñaõ höôûng heát, maø phöôùc môùi khoâng ñöôïc taïo theâm. Cuõng oâm loøng taø kieán, raèng khoâng coù thí, khoâng coù phöôùc, cuõng khoâng ngöôøi nhaän, cuõng khoâng coù baùo cuûa thieän aùc ñôøi naøy ñôøi sau, cuõng khoâng coù cha meï vaø ngöôøi ñaéc A-la-haùn, laïi cuõng khoâng coù ngöôøi thuû chöùng. Cöûa nhaø Nan-ñaø cuõng coù baûy lôùp, cuõng coù ngöôøi giöõ cöûa, khoâng cho nhöõng ngöôøi aên xin ñeán; cuõng laïi duøng löôùi saét phuû leân khoâng cho chim bay vaøo trong nhaø. Hoâm nay chuùng ta haõy laøm cho meï Nan-ñaø2 chí tín Phaät, Phaùp, chuùng Taêng. Saùng sôùm hoâm ñoù, Tröôûng giaû Baït-ñeà aên baùnh. Toân giaû A-na-luaät, baáy giôø ñaõ ñeán giôø, ñaép y, caàm baùt, roài töø döôùi ñaát trong nhaø tröôûng giaû voït leân, ñöa baùt cho tröôûng giaû. Luùc ñoù tröôûng giaû loøng raát saàu öu, trao cho A-na-luaät moät ít baùnh. Khi A-na-luaät ñöôïc baùnh roài, trôû veà choã mình. Baáy giôø, tröôûng giaû lieàn noåi saân nhueá, noùi vôùi ngöôøi giöõ cöûa raèng: –Ta ñaõ coù leänh, khoâng ñöôïc cho ngöôøi vaøo trong cöûa. Taïi sao laïi cho ngöôøi vaøo? Ngöôøi giöõa cöûa thöa:

Ñeå baûn: Tyû . TNM: Muoäi. 1.

Nan-ñaø maãu ; xem cht. kinh soá 2 phaåm 9 treân. 2.

–Cöûa neûo kieân coá, khoâng bieát ñaïo só naøy töø ñaâu vaøo? Tröôûng giaû khi aáy im laëng khoâng noùi. Khi tröôûng giaû ñaõ aên baùnh xong, tieáp aên caù thòt. Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp ñaép y, caàm baùt, ñeán nhaø tröôûng giaû, töø döôùi ñaát voït leân, ñöa baùt cho tröôûng giaû. Tröôûng giaû loøng raát saàu öu, trao cho ngaøi moät tí caù thòt. Ca-dieáp ñöôïc thòt, lieàn bieán maát, trôû veà choã mình. Luùc naøy tröôûng giaû laïi caøng saân nhueá, baûo ngöôøi giöõ cöûa raèng: –Tröôùc ta ñaõ ra leänh, khoâng cho ngöôøi vaøo trong nhaø. Taïi sao laïi cho hai Sa-moân vaøo nhaø khaát thöïc? Ngöôøi giöõ cöûa thöa: –Chuùng toâi chaúng thaáy Sa-moân naøy, laïi vaøo töø ñaâu? Tröôûng giaû baûo: –Sa-moân ñaàu troïc naøy gioûi laøm troø huyeãn thuaät, meâ hoaëc ngöôøi ñöøi. Khoâng coù chaùnh haïnh gì! Baáy giôø vôï tröôûng giaû ngoài caùch ñoù khoâng xa. Ngöôøi vôï tröôûng giaû naøy laø em gaùi tröôûng giaû Chaát-ña3, cöôùi töø Ma-sö-san4 veà. Luùc ñoù, ngöôøi vôï baûo tröôûng giaû: –Haõy giöõ mieäng mình, chôù noùi nhöõng lôøi naøy, raèng: “Sa-moân hoïc huyeãn thuaät.” Sôû dó nhö vaäy laø vì caùc Sa-moân naøy coù oai thaàn lôùn. Hoï maø ñeán nhaø tröôûng giaû laø coù nhieàu lôïi ích. Tröôûng giaû coù bieát Tyø-kheo tröôùc laø ai khoâng? Tröôûng giaû ñaùp: –Toâi khoâng bieát. Ngöôøi vôï noùi: –Tröôûng giaû coù nghe con vua Hoäc Tònh, nöôùc Ca-tyø-la-veä, teân A-na-luaät, luùc ñang sinh maët ñaát chaán ñoäng saùu caùch. Caùch chung quanh nhaø trong voøng moät do-tuaàn, moû quyù töï nhieân xuaát hieän khoâng? Tröôûng giaû ñaùp: –Toâi coù nghe A-na-luaät, song chöa gaëp oâng aáy. Ngöôøi vôï baûo tröôûng giaû: –Vò con nhaø haøo toäc naøy lìa boû gia cö, ñaõ xuaát gia hoïc ñaïo, tu haønh phaïm haïnh, ñaéc ñaïo A-la-haùn, laø Thieân nhaõn ñeä nhaát khoâng coù ai vöôït qua. Chính Nhö Lai cuõng noùi: “Thieân nhaõn ñeä nhaát trong haøng ñeä töû cuûa ta, chính laø Tyø-kheo A-na-luaät.” Tieáp ñeán, oâng coù bieát vò Tyø-kheo thöù hai vaøo ñaây khaát thöïc khoâng? Tröôûng giaû ñaùp: –Toâi khoâng bieát. Ngöôøi vôï tröôûng giaû baûo: –Tröôûng giaû coù nghe ñaïi Phaïm chí teân Ca-tyø-la5 trong thaønh La-duyeät naøy, nhieàu cuûa baùu khoâng theå keå heát, coù chím traêm chín möôi chín con boø caøy ruoäng khoâng? Tröôûng giaû ñaùp: –Chính toâi ñaõ thaáy Phaïm chí naøy. Ngöôøi vôï tröôûng giaû baûo: –Tröôûng giaû, oâng coù nghe con cuûa Phaïm chí kia teân laø Tyû-ba-la-da-ñaøn-na6, thaân

Chaát-ña Tröôûng giaû . Paøli: Citta-gahapati, ngöôøi ôû Macchikaøsaòda. 3.

Ma-sö-san ; phieân aâm. Ñeå baûn hieåu nhaàm san laø teân nuùi, thay vì töø phieân aâm, neân cheùp “Ma-sö 4.

san trung.” Paøli: Macchikaøsaòda, moät thò traán ôû Kaøsi. Ca-tyø-la . Paøli: Kapila, teân ngöôøi Baø-la-moân, thaân phuï ngaøi Ñaïi Ca-dieáp. 5.

Tyû-ba-la-da-ñaøn-na . Paøli: Pippali, teân cuûa Ñaïi Ca-dieáp. 6.

maøu vaøng, vôï teân laø Baø-ñaø7, laø ngöôøi ñaëc bieät nhaát trong phaùi nöõ. Duø coù ñem vaøng töû ma ñeán tröôùc coâ, thì cuõng gioáng nhö ñen so vôùi traéng khoâng? Tröôûng giaø ñaùp: –Toâi coù nghe coù con Phaïm chí naøy, teân laø Tyû-ba-la-da-ñaøn-na, nhöng laïi chöa gaëp. Ngöôøi vôï tröôûng giaû noùi: –Chính laø

vò Tyø-kheo vöøa ñeán sau ñoù. Baûn thaân oâng ñaõ boû baùu ngoïc nöõ naøy, xuaát gia hoïc ñaïo, nay ñaéc A-la-haùn, thöôøng haønh Ñaàu-ñaø. Ngöôøi coù ñaày ñuû caùc phaùp haïnh Ñaàu-ñaø, khoâng ai vöôït hôn Toân giaû Ca-dieáp. Theá Toân cuõng noùi: “Tyø-kheo haïnh Ñaàuñaø ñeä nhaát trong haøng ñeä töû cuûa ta chính laø Ñaïi Ca-dieáp.” Hoâm nay Tröôûng giaû ñöôïc raát nhieàu thieän lôïi, môùi khieán caùc vò Hieàn thaùnh ñeán nôi naøy khaát thöïc. Toâi ñaõ quaùn saùt yù nghóa naøy, neân baûo oâng kheùo giöõ mieäng mình, chôù huûy baùng baäc Hieàn thaùnh cho raèng: “Laøm troø huyeãn hoùa.” Caùc vò ñeä töû Ñöùc Thích-ca naøy ñeàu coù thaàn ñöùc. Trong luùc ñang noùi lôøi naøy, Toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân ñaép y, caàm baùt, bay qua hö khoâng ñeán nhaø tröôûng giaû, laøm vôõ loàng löôùi saét, roài ngoài kieát giaø ôû giöõa hö khoâng. Tröôûng giaû Baït-ñeà luùc naøy thaáy Muïc-kieàn-lieân ngoài ôû giöõa hö khoâng, lieàn sôï haõi maø noùi: –Ngaøi laø trôøi chaêng? Muïc-lieân ñaùp: –Ta chaúng phaûi trôøi. Tröôûng giaû hoûi: –Ngaøi laø Caøn-thaùt-baø chaêng? Muïc-lieân ñaùp: –Ta chaúng phaûi Caøn-thaùt-baø. Tröôûng giaû hoûi: –Ngöôi laø quyû chaêng? Muïc-lieân ñaùp: –Ta chaúng phaûi quyû. Tröôûng giaû hoûi: –Ngöôi laø quyû La-saùt aên thòt ngöôøi chaêng? Muïc-lieân ñaùp: –Ta cuõng chaúng phaûi laø quyû La-saùt aên thòt ngöôøi. Baáy giôø Tröôûng giaû Baït-ñeà lieàn noùi keä naøy: Laø Trôøi, Caøn-thaùt-baø La-saùt, Quyû thaàn chaêng? Laïi noùi chaúng phaûi trôøi La-saùt, hay Quyû thaàn; Chaúng gioáng Caøn-thaùt-baø Choã ñang soáng laø ñaâu? Hieän oâng teân laø gì? Nay toâi muoán ñöôïc bieát. Baáy giôø, Muïc-lieän laïi duøng keä ñaùp: Chaúng Trôøi, Caøn-thaùt-baø

Baø-ñaø . Paøli: Bhaddhaø Kaøpilaøni. 7.

Chaúng loaøi quyû La-saùt Ba ñôøi ñöôïc giaûi thoaùt Nay ta laø thaân ngöôøi. Thaày ta Thích-ca Vaên Coù theå haøng phuïc ma Thaønh töïu ñaïo Voâ thöôïng Ta teân Ñaïi Muïc-lieân. Tröôûng giaû Baït-ñeà noùi vôùi Muïc-lieân raèng: –Tyø-kheo coù daïy baûo ñieàu gì khoâng? Muïc-lieân ñaùp: –Nay toâi muoán noùi phaùp cho oâng nghe. Haõy kheùo suy nieäm kyõ. Khi aáy, tröôûng giaû laïi nghó: “Caùc ñaïo só naøy luùc naøo cuõng dính ñeán söï aên uoáng. Nay maø muoán luaän baøn, chính laø muoán luaän baøn veà aên uoáng. Neáu ñoøi aên nôi ta, ta seõ noùi: Khoâng.” Nhöng laïi nghó thaàm: “Ít nhieàu gì nay ta cuõng nghe thöû ngöôøi naøy noùi caùi gì.” Baáy giôø, Toân giaû Muïc-lieân bieát nhöõng yù nghó trong taâm tröôûng giaû, lieàn noùi keä naøy: Nhö Lai noùi hai thí Phaùp thí vaø taøi thí Nay seõ noùi phaùp thí Chuyeân taâm nhaát yù nghe. Khi tröôûng giaû nghe seõ noùi veà phaùp thí, taâm lieàn hoan hyû, noùi nôùi Muïc-lieân raèng: –Mong ngaøi dieãn noùi. Toâi nghe seõ hieåu. Muïc-lieân ñaùp: –Tröôûng giaû neân bieát, Nhö Lai noùi veà naêm söï ñaïi thí, suoát ñôøi haõy nieäm maø tu haønh. Tröôûng giaû laïi nghó: “Vöøa roài Muïc-lieân muoán noùi veà haønh phaùp thí, nay laïi noùi coù naêm söï ñaïi thí.” Muïc-lieân bieát nhöõng yù nghó trong taâm cuûa tröôûng giaû, laïi baûo tröôûng giaû raèng: –Nhö Lai noùi coù hai ñaïi thí, laø phaùp thí vaø taøi thí. Nay toâi seõ noùi veà phaùp thí, khoâng noùi taøi thí. Tröôûng giaû noùi: –Caùi gì laø naêm söï ñaïi thí? Muïc-lieân ñaùp: –Moät laø khoâng ñöôïc saùt sinh, ñaây goïi laø ñaïi thí, tröôûng giaû neân tu haønh suoát ñôøi; hai laø khoâng troäm caép, goïi laø ñaïi thí, neân tu haønh suoát ñôøi. Khoâng daâm, khoâng

noùi doái, khoâng uoáng röôïu, neân tu haønh suoát ñôøi. Naøy tröôûng giaû, ñoù goïi laø coù naêm ñaïi thí naøy neân nieäm maø tu haønh. Tröôûng giaû Baït-ñeà nghe nhöõng lôøi naøy xong, loøng raát hoan hyû maø töï nghó: "Nhöõng ñieàu Phaät Thích-ca Vaên noùi raát laø vi dieäu. Nay nhöõng ñieàu dieãn noùi, chaúng caàn ñeán baûo vaät. Nhö hoâm nay, ta khoâng kham saùt sinh. Ñieàu naøy coù theå phuïng haønh ñöôïc. Hôn nöõa, trong nhaø ta cuûa baùu thaät nhieàu, quyeát khoâng troäm caép vaø ñaây cuõng laø vieäc laøm cuûa ta. Laïi, trong nhaø ta coù ñaøn baø raát ñeïp, quyeát khoâng daâm vôï ngöôøi, ñaây cuõng laø vieäc laøm cuûa ta. Vaû laïi, ta khoâng phaûi laø ngöôøi thích noùi doái, huoáng chi töï mình noùi doái, ñaây cuõng laø vieäc laøm cuûa ta. Nhö hoâm nay, yù ta khoâng nghó ñeán röôïu, huoáng chi töï mình uoáng, ñaây cuõng laø vieäc laøm cuûa ta." Roài thì, tröôûng giaû thöa Muïc-lieân raèng: –Naêm thí naøy, toâi coù theå laøm theo.

Khi aáy trong loøng tröôûng giaû suy nghó: "Nay ta coù theå môøi Muïc-lieân naøy duøng côm." Tröôûng giaû ngöôùc ñaàu leân thöa Muïc-lieân raèng: –Môøi ngaøi khuaát thaàn haï coá xuoáng ñaây ngoài! Muïc-lieân theo lôøi, ngoài xuoáng. Tröôûng giaû Baït-ñeà töï thaân doïn caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng cho Muïc-lieân. Muïc-lieân aên xong, uoáng nöôùc röûa. Tröôûng giaû nghó: "Ta coù theå ñem moät taám giaï daâng leân Muïc-lieân." Sau ñoù oâng vaøo trong kho löïa laáy thaûm traéng; muoán laáy loaïi xaáu, nhöng laïi gaëp loaïi toát. Tìm roài laïi boû, maø löïa laïi thaûm khaùc, laïi vaãn toát nhö vaäy, boû ñoù roài laïi laáy ñoù. Muïc-lieân bieát nhöõng yù nghó trong taâm tröôûng giaû, lieàn noùi keä naøy: Thí cuøng taâm tranh ñaáu Phöôùc naøy Thaùnh hieàn boû Khi thí thôøi chaúng tranh Ñuùng thôøi tuøy taâm thí. Baáy giôø tröôûng giaû lieàn nghó: "Nay Muïc-lieân bieát nhöõng yù nghó trong taâm ta." Lieàn ñem ñeäm traéng daâng leân Muïc-lieân. Muïc-lieân lieàn chuù nguyeän: Quaùn saùt thí ñeä nhaát Bieát coù baäc Hieàn thaùnh Laø toái thöôïng trong thí Ruoäng toát sinh haït chaéc. Khi Muïc-lieân chuù nguyeän xong, nhaän ñeäm traéng aáy, khieán tröôûng giaû ñöôïc phöôùc voâ cuøng. Luùc naøy tröôûng giaû lieàn ngoài qua moät beân. Muïc-lieân töø töø vì oâng noùi phaùp vôùi caùc ñeà taøi vi dieäu. Caùc ñeà taøi aáy luaän veà boá thí, luaän veà trì giôùi, luaän veà sinh Thieân, duïc laø töôûng baát tònh, giaûi thoaùt laø an vui. Nhö phaùp maø chö Phaät Theá Toân ñaõ noùi, laø Khoå, Taäp, Taän, Ñaïo; Muïc-lieân baáy giôø cuõng vì oâng noùi heát. Töø treân choã ngoài oâng ñöôïc maét phaùp thanh tònh. Nhö aùo traéng tinh deã nhuoäm maøu. ÔÛ ñaây, Tröôûng giaû Baït-ñeà cuõng laïi nhö vaäy, töø treân choã ngoài ñöôïc maét phaùp thanh tònh. OÂng ñaõ ñaéc phaùp, thaáy phaùp, khoâng coøn hoà nghi nöõa. OÂng thoï trì naêm giôùi, töï quay veà Phaät, Phaùp vaø Thaùnh chuùng. Muïc-lieân sau khi thaáy tröôûng giaû ñöôïc maét phaùp thanh tònh, lieàn noùi keä naøy: Kinh maø Nhö Lai thuyeát Nguoàn goác taát ñaày ñuû Maét tònh, khoâng tyø veát Khoâng nghi, khoâng do döï. Khi aáy tröôûng giaû thöa Muïc-lieân: –Töø nay veà sau, ngaøi cuøng chuùng boán boä thöôøng nhaän lôøi thænh caàu cung caáp y phuïc, ñoà aên thöùc uoáng, giöôøng naèm, thuoác men, trò beänh khoâng chuùt luyeán tieác cuûa con. Muïc-lieân sau khi noùi phaùp cho tröôûng giaû xong, töø choã ngoài ñöùng daäy maø ñi. Coøn caùc ñaïi Thanh vaên, Toân giaû Ñaïi Ca-dieáp, Toân giaû A-na-luaät noùi vôùi

Toân giaû Taân-ñaàu-loâ raèng: –Chuùng toâi ñaõ ñoä Tröôûng giaû Baït-ñeà. Nay thaày coù theå ñeán haøng phuïc laõo baø Nan-ñaø kia. Taân-ñaàu-loâ ñaùp: –Vieäc naøy thaät hay. Baáy giôø, laõo baø Nan-ñaø ñang töï mình laøm baùnh söõa. Ñaõ ñeán giôø, Toân giaû Taân-ñaàu-loâ ñaép y, caàm baùt, vaøo thaønh La-duyeät, khaát thöïc tuaàn töï ñeán nhaø laõo baø Nan-ñaø. Ngaøi töø trong loøng ñaát hieän ra, tay caàm baùt ñöa ñeán laõo baø Nan-ñaø xin aên. Khi laõo maãu thaáy Taân- ñaàu-loâ, trong loøng noåi giaän, noùi nhöõng lôøi hung döõ:

–Tyø-kheo neân bieát, duø maét oâng coù loøi ra, toâi cuõng khoâng bao giôø cho oâng aên. Taân-ñaàu-loâ lieàn nhaäp ñònh, khieán hai maét loøi ra. Khi ñoù laõo baø Nan-ñaø laïi caøng noåi giaän hôn, laïi noùi döõ: –Duø Sa-moân coù treo ngöôïc giöõa hö khoâng, ta quyeát cuõng khoâng cho oâng aên! Toân giaû Taân-ñaàu-loâ laïi duøng ñònh löïc, treo ngöôïc giöõa hö khoâng. Khi ñoù laõo baø Nan- ñaø laïi caøng noåi giaän hôn leân, noùi döõ: –Duø toaøn thaân Sa-moân coù boác khoùi, ta quyeát cuõng khoâng cho oâng aên! Toân giaû Taân-ñaàu-loâ, laïi duøng ñònh löïc, khieán toaøn thaân boác khoùi. Laõo baø thaáy vaäy laïi caøng theâm phaãn noä hôn noùi: –Duø toaøn thaân Sa-moân coù boác chaùy, ta quyeát cuõng khoâng cho oâng aên! Taân-ñaàu-loâ lieàn duøng Tam-muoäi, khieán toaøn thaân theå boác chaùy. Laõo baø thaáy vaäy laïi noùi: –Duø toaøn thaân Sa-moân coù ra nöôùc, ta quyeát cuõng khoâng cho oâng aên! Taân-ñaàu-loâ laïi duøng ñònh löïc, khieán toaøn thaân ñeàu ra nöôùc. Laõo baø thaáy vaäy, laïi noùi: Duø Sa-moân cheát ôû tröôùc ta, ta quyeát cuõng khoâng cho oâng aên! Toân giaû Taân-ñaàu-loâ lieàn nhaäp dieät taän ñònh khoâng coøn hôi thôû ra vaøo, cheát tröôùc maët laõo maãu. Khi ñoù laõo baø vì khoâng thaáy hôi thôû ra vaøo nöõa neân ñaâm ra sôï haõi, loâng aùo döïng ñöùng, roài töï nghó: “Sa-moân con doøng hoï Thích naøy, nhieàu ngöôøi bieát ñeán, ñöôïc Quoác vöông kính troïng. Neáu nghe bieát oâng cheát taïi nhaø ta, chaéc seõ gaëp quan söï, sôï raèng khoâng thoaùt khoûi.” Baø lieàn noùi: –Sa-moân soáng trôû laïi ñi! Ta seõ cho Sa-moân aên. Taân-ñaàu-loâ töùc thì ra khoûi Tam-muoäi. Luùc ñoù laõo baø Nan-ñaø töï nghó: “Caùi baùnh naøy lôùn quaù. Haõy laøm laïi caùi nhoû ñeå cho oâng.” Laõo baø laáy moät ít boät gaïo laøm baùnh, baùnh beøn lôùn hôn. Laõo baø thaáy vaäy, laïi nghó: “Baùnh naøy lôùn quaù! phaûi laøm nhoû laïi.” Nhöng baùnh vaãn lôùn. “Thoâi, laáy caùi laøm tröôùc tieân ñem cho.” Baø lieàn laáy caùi laøm tröôùc tieân, nhöng nhöõng caùi baùnh ñoù ñeàu laïi dính vaøo nhau. Laõo baø luùc naøy noùi vôùi Taân-ñaàu-loâ raèng: –OÂng caàn aên thì töï laáy, côù sao laïi quaáy nhieãu nhau vaäy? Taân-ñaàu-loâ ñaùp: –Ñaïi tyû neân bieát, toâi khoâng caàn aên. Chæ caàn muoán noùi vôùi laõo baø thoâi! Laõo baø Nan-ñaø noùi: –Tyø-kheo, daïy baûo ñieàu gì? Taân-ñaàu-loâ noùi: –Laõo baø neân bieát, nay ñem baùnh naøy ñeán choã Theá Toân. Neáu Theá Toân coù daïy baûo ñieàu chi, thì chuùng ta seõ cuøng laøm theo. Laõo baø ñaùp: –Vieäc naøy thaät laø thuù vò! Luùc naøy, laõo baø töï mình mang baùnh naøy theo sau Toân giaû Taân-ñaàu-loâ ñeán choã Theá Toân. Ñeán nôi, ñaûnh leã saùt chaân vaø ñöùng sang moät beân. Baáy giôø, Taân-ñaàu-loâ baïch Theá Toân: –Laõo baø Nan-ñaø naøy, laø chò cuûa tröôûng giaû Nan-ñeà, tham lam aên moät mình khoâng chòu thí ngöôøi. Cuùi xin Theá Toân vì baø maø noùi phaùp ñeå phaùt khôûi

chí tín, taâm ñöôïc khai môû. Baáy giôø Theá Toân baûo laõo baø Nan-ñaø: –Nay baø ñem baùnh cuùng cho Nhö Lai vaø Taêng Tyø-kheo. Luùc naøy laõo baø Nan-ñaø lieàn ñem baùnh daâng leân Nhö Lai cuøng Taêng Tyø-kheo khaùc. Song, baùnh vaãn coøn dö. Laõo baø Nan-ñaø baïch Theá Toân:

–Soá baùnh vaãn coøn dö. Theá Toân baûo: –Cuùng laàn nöõa cho Phaät vaø Tyø-kheo Taêng. Laõo baø Nan-ñaø vaâng theo lôøi daïy cuûa Phaät, ñem baùnh naøy cuùng laàn nöõa cho Phaät cuøng Tyø-kheo Taêng. Cuoái cuøng, baùnh ñoù vaãn coøn. Phaät baûo laõo baø Nan-ñaø: –Nay, laõo baø neân ñem baùnh naøy cuùng cho chuùng Tyø-kheo-ni, chuùng Öu-baø-taéc, Öu- baø-di. Nhöng soá baùnh ñoù vaãn coøn. Theá Toân baûo: –Haõy ñem soá baùnh naøy boá thí cho nhöõng ngöôøi ngheøo khoå. Song soá baùnh ñoù vaãn coøn. Theá Toân baûo: –Haõy ñem soá baùnh naøy boû nôi ñaát saïch, hay ñaët vaøo trong nöôùc cöïc saïch. Sôû dó nhö vaäy laø vì Ta chöa bao giôø thaáy Sa-moân, Baø-la-moân, trôøi cuøng con ngöôøi naøo coù theå tieâu ñöôïc baùnh naøy, tröø Nhö Lai, Chí Chaân, Ñaúng Chaùnh Giaùc. Baø thöa: –Thöa vaâng, Theá Toân. Luùc naøy, laõo baø Nan-ñaø lñem baùnh naøy thaû vaøo trong nöôùc saïch, töùc thì löûa buøng leân. Laõo baø Nan-ñaø thaáy vaäy, loøng ñaày sôï haõi. Baø ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, ngoài qua moät beân. Baáy giôø, Theá Toân thöù töï noùi phaùp cho baø nghe. Ngaøi noùi veà boá thí, veà trì giôùi, veà sinh Thieân, duïc laø töôûng baát tònh, laø höõu laäu, laø oâ ueá, xuaát gia laø giaûi thoaùt. Baáy giôø Theá Toân bieát laõo baø Nan-ñaø taâm yù ñaõ khai môû. Nhö phaùp maø chö Phaät Theá Toân thöôøng noùi, laø Khoå, Taäp, Taän, Ñaïo; baáy giôø Theá Toân vì laõo baø Nan-ñaø noùi heát. Laõo baø ngay treân choã ngoài ñöôïc maét phaùp thanh tònh. Gioáng nhö taám thaûm traéng deã ñöôïc nhuoäm maøu, ôû ñaây laïi cuõng nhö vaäy. Laõo baø baáy giôø ñaõ saïch heát traàn caáu, ñöôïc maét phaùp thanh tònh. Baø ñaõ ñaéc phaùp, thaønh töïu phaùp, khoâng coøn hoà nghi, ñaõ vöôït qua do döï, ñöôïc voâ sôû uùy, maø thöøa söï Tam baûo, thoï trì naêm giôùi. Baáy giôø, Theá Toân vì baø noùi phaùp laïi, khieán baø phaùt loøng hoan hyû. Nan-ñaø baáy giôø baïch Theá Toân: –Töø nay veà sau, boán boä chuùng haõy ñeán nhaø con nhaän cuùng döôøng. Töø nay veà sau con seõ luoân luoân boá thí, tu caùc coâng ñöùc, phuïng thôø Hieàn thaùnh. Sau ñoù lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy ñaûnh leã saùt chaân, roài lui ñi. Tröôûng giaû Baït-ñeà vaø laõo maãu Nan-ñaø coù ngöôøi em teân Öu-baø-ca-ni, luùc coøn thô aáu chôi thaân vôùi vua A-xaø-theá, caû hai raát thöông meán nhau. Baáy giôø, tröôûng giaû Öu-baø-ca-ni ñang laøm ruoäng, nghe anh Baït-ñeà vaø chò Nan-ñaø ñaõ ñöôïc Nhö Lai giaùo hoùa. Nghe vaäy, vui möøng hôùn hôû khoâng theå töï kieàm, trong caû baûy ngaøy khoâng nguû nghæ vaø aên uoáng ñöôïc. Sau khi coâng vieäc ruoäng ñoàng ñaõ laøm xong, trôû veà thaønh La-duyeät giöõa ñöôøng, oâng töï nghó: “Nay, tröôùc tieân ta neân ñeán choã Theá Toân, sau ñoù môùi veà nhaø.” Tröôûng giaû ñi ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, ngoài qua moät beân. Baáy giôø tröôûng giaû baïch Theá Toân: –Anh Baït-ñeà cuøng chò Nan-ñaø con ñaõ ñöôïc Nhö Lai giaùo hoùa roài sao? Theá Toân baûo: –Ñuùng vaäy, tröôûng giaû! Nay Baït-ñeà vaø Nan-ñaø ñaõ thaáy boán Ñeá, tu caùc phaùp thieän. Tröôûng giaû Öu-baø-ca-ni baïch Theá Toân: –Gia ñình chuùng con raát ñöôïc ñaïi lôïi. Theá Toân baûo: –Ñuùng

vaäy, tröôûng giaû, nhö nhöõng lôøi oâng noùi, cha meï oâng nay raát ñöôïc ñaïi lôïi, ñaõ gieo phöôùc ñôøi sau.

Roài Theá Toân noùi phaùp vi dieäu cho tröôûng giaû. Tröôûng giaû nghe xong, töø choã ngoài ñöùng daäy, ñaûnh leã saùt chaân, roài lui ra. OÂng ñi veà ñeán choã vua A-xaø-theá, ngoài moät beân. Vua hoûi tröôûng giaû: –Anh vaø chò oâng ñaõ ñöôïc Nhö Lai giaùo hoùa roài chaêng? Taâu: –Ñuùng vaäy, Ñaïi vöông. Vua nghe lôøi naøy vui möøng hôùn hôû khoâng töï kieàm cheá ñöôïc, lieàn gioùng chuoâng troáng ra leänh trong thaønh: –Töø nay trôû veà sau, nhöõng nhaø thôø Phaät khoûi phaûi bò noäp thueá. Nhöõng ngöôøi phuïng söï Phaät ñeán thì ñöôïc ngheâng ñoùn, ñi thì ñöôïc ñöa tieãn. Sôû dó nhö vaäy laø vì hoï laø anh em ñaïo phaùp cuûa ta. Baáy giôø, vua A-xaø-theá cho xuaát caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng ñem cho tröôûng giaû. Tröôûng giaû lieàn nghó thaàm: "Ta chöa bao giôø nghe Theá Toân daïy phaøm phaùp Öu-baø-taéc laø neân aên nhöõng thöù ñoà aên naøo? Neân uoáng nhöõng thöù nöôùc naøo? Nay tröôùc ta neân ñeán choã Theá Toân, hoûi nghóa naøy, sau ñoù môùi aên." Tröôûng giaû beøn baûo moät ngöôøi thaân caän: –Ngöôi ñi ñeán choã Theá Toân. Ñeán roài ñaûnh leã saùt chaân, ñem nhöõng lôøi cuûa ta baïch leân Theá Toân: "Tröôûng giaû Öu-baø-ni-ca baïch Theá Toân, phaøm phaùp cuûa hieàn giaû trì bao nhieâu giôùi? Laïi phaïm bao nhieâu giôùi chaúng phaûi laø Öu-baø-taéc? Neân aên thöùc aên naøo, uoáng nöôùc uoáng naøo?" Ngöôøi kia vaâng lôøi tröôûng giaû, ñi ñeán choã Theá Toân, ñaûnh leã saùt chaân, ñöùng qua moät beân. Roài ngöôøi kia ñem teân tröôûng giaû baïch Theá Toân: –Phaøm phaùp Öu-baø-taéc, neân giöõ bao nhieâu giôùi? Phaïm bao nhieâu giôùi chaúng phaûi laø Öu-baø-taéc? Laïi neân aên thöùc aên naøo? Uoáng nöôùc uoáng naøo? Theá Toân baûo: –Nay oâng neân bieát, aên coù hai loaïi, ñaùng thaân caän vaø khoâng ñaùng thaân caän. Theá naøo laø hai? Neáu thaân caän thöùc aên maø phaùp baát thieän khôûi leân laøm phaùp thieän toån giaûm, thöùc aên naøy khoâng theå thaân caän. Neáu luùc ñöôïc thöùc aên maø phaùp thieän taêng ích, phaùp baát thieän toån giaûm, thöùc aên naøy ñaùng thaân caän. Nöôùc cuõng coù hai loaïi. Neáu luùc ñöôïc nöôùc uoáng maø phaùp baát thieän khôûi laøm phaùp thieän toån giaûm, ñaây chaúng theå thaân caän. Neáu luùc ñöôïc nöôùc uoáng maø phaùp baát thieän bò toån giaûm, phaùp thieän coù taêng ích, ñaây coù theå thaân caän. Phaøm phaùp Öu-baø-taéc, giôùi caám coù naêm. Trong ñoù coù theå giöõ moät giôùi, hai giôùi, ba giôùi, boán giôùi cho ñeán naêm giôùi; thaûy ñeàu phaûi giöõ. Neân hoûi laïi ba laàn, ngöôøi coù theå giöõ thì khieán cho hoï giöõ. Neáu Öu-baø-taéc naøo phaïm vaøo moät giôùi roài, thaân hoaïi maïng chung seõ sinh vaøo ñòa nguïc. Neáu Öu-baø-taéc naøo vaâng giöõ chæ moät giôùi, seõ ñöôïc sinh veà coõi laønh, treân trôøi, huoáng chi laø giöõ hai, ba, boán, naêm giôùi. Ngöôøi kia sau khi nhaän laõnh nhöõng lôøi daïy töø Phaät roài, ñaûnh leã saùt chaân Phaät vaø lui ñi. Ngöôøi kia ñi chöa xa, baáy giôø Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: –Töø nay veà sau, cho pheùp trao naêm giôùi vaø ba töï quy cho Öu-baø-taéc. Neáu Tyø-kheo naøo khi muoán trao giôùi cho Thanh tín nam nöõ, daïy hoï ñeå troáng caùnh tay, chaép tay, baûo xöng teân hoï, nguyeän quy y Phaät. Phaùp, chuùng Taêng ba laàn. Sau khi baûo xöng teân hoï quy y Phaät, Phaùp, chuùng Taêng roài, laïi töï xöng: "Nay con ñaõ quy y Phaät,

quy y Phaùp, quy y Tyø- kheo Taêng. Nhö Phaät Thích-ca Vaên laàn ñaàu tieân ñaõ cho naêm traêm khaùch buoân thoï ba töï quy, con nguyeän suoát ñôøi khoâng gieát, khoâng troäm, khoâng daâm, khoâng doái, khoâng uoáng röôïu." Neáu ai giöõ moät giôùi thì coøn laïi boán giôùi; neáu giöõ hai giôùi thì coøn laïi ba giôùi; neáu giöõ

ba giôùi thì coøn laïi hai giôùi; neáu giöõ boán giôùi thì coøn laïi moät giôùi; neáu giöõa naêm giôùi, ñoù laø ngöôøi giöõ ñaày ñuû. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

KINH SOÁ 28

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, nöôùc Xa-veä. Baáy giôø, Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Maët trôøi, maët traêng, trôøi traêng bò boán söï che khuaát9 khieán khoâng phoùng ra ñöôïc aùnh saùng. Theá naøo laø boán? 1. Maây. 2. Buïi gioù. 3. Khoùi. 4. A-tu-luaân10, khieán maët trôøi, maët traêng bò che khuaát, khoâng phoùng aùnh saùng ñöôïc. Naøy Tyø-kheo, ñoù goïi laø maët trôøi, maët traêng bò boán söï che khuaát naøy, khieán khoâng phoùng aùnh saùng lôùn ñöôïc. ÔÛ ñaây cuõng vaäy, Tyø-kheo coù boán keát söû11 che kín taâm ngöôøi khoâng khai môû ñöôïc. Theá naøo laø boán? 1. Duïc keát, che laáp taâm ngöôøi khoâng khai môû ñöôïc. 2. Saân nhueá. 3. Ngu si. 4. Lôïi döôõng, che khuaát taâm ngöôøi khoâng khai môû ñöôïc.12 Naøy Tyø-kheo, ñoù goïi laø coù boán keát naøy che khuaát taâm ngöôøi khoâng khai môû ñöôïc, haõy tìm caàu phöông tieän tieâu dieät lieàn boán keát naøy. Caùc Tyø-kheo, haõy hoïc ñieàu naøy nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe nhöõng gì Phaät daïy, hoan hyû laøm theo.

8. Tham chieáu Paøli, A IV 50 Upakkilesasutta (R. ii. 53). 9. Paøli: Cattaørome candimasuøriyaønaö upakkilesaø, boán söï che môø (upakkilesa: Söï laøm hoen oá, oâ nhieãm, tuø phieàn naõo) cuûa maët trôøi, maët traêng. 10. Paøli: Raøhu asurinda. 11. Paøli: Cattaøro upakkilesaø, boán tuøy phieân naõo (=söï laøm hoen oá. Xem cht. 10 treân. 12. Paøli, ibid., boán oâ nhieãm: Uoáng röôïu (suraö pivanti), taäp haønh daâm duïc (methunaö dhammaö paæisevanti), thoï duïng vaøng baïc (jaøtaruøparajataö saødiyanti, soáng baèng taø maïng (micchaøjìvena jìvanti).

KINH SOÁ 313

Nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû caïnh mieáu A-la-tyø14. Baáy giôø trôøi raát laø laïnh, caây coái xaùc xô, trô truïi. Baáy giôø con trai cuûa Thuû tröôûng giaû, ngöôøi A-la-baø15, ra khoûi thò traán aáy, ñi baùch boä beân ngoaøi, daàn daàn ñeán choã Theá Toân. Ñeán nôi, oâng ñaûnh leã saùt chaân Theá Toân, roài ngoài qua moät beân. Luùc naøy con tröôûng giaû kia baïch Theá Toân: –Trong ñeâm hoâm qua, khoâng roõ Ngaøi nguû coù ñöôïc ngon khoâng? Theá Toân baûo: –Ñuùng vaäy, ñoàng töû, Ta nguû thaät ngon. Con tröôûng giaû baïch Phaät: –Hoâm nay trôøi laïnh quaù, muoân vaät xaùc xô, trô truïi. Song Theá Toân laïi duøng ñeäm coû ñeå ngoài, maëc y

aùo raát laø moûng manh. Sao Theá Toân noùi laø: “Ta nguû thaät ngon ñöôïc?” Theá Toân baûo: –Ñoàng töû laéng nghe! Nay Ta hoûi laïi, ngöôi cöù theo ñoù maø traû lôøi. Gioáng nhö nhaø tröôûng giaû ñöôïc che kín chaéc chaén, phoøng oác khoâng coù gioù buïi. Trong nhaø ñoù coù giöôøng ñöôïc traûi thaûm, neäm, ñeäm loâng, moïi thöù ñaày ñuû. Coù boán ngoïc nöõ nhan saéc xinh ñeïp, maët nhö hoa ñaøo hieám coù treân ñôøi, nhìn khoâng bieát chaùn. Ñeøn ñoát saùng tröøng. Vaäy tröôûng giaû kia laïi16 coù nguû ngon ñöôïc khoâng? Con tröôûng giaû thöa: –Ñuùng vaäy, Theá Toân! Coù giöôøng toát thì seõ nguû ngon ñöôïc. Theá Toân baûo: –Theá naøo con tröôûng giaû? Neáu khi ngöôøi kia ñang nguû ngon, maø coù yù duïc noåi leân, duyeân bôûi yù duïc naøy, coù khoâng nguû ñöôïc phaûi khoâng? Con tröôûng giaû thöa: –Ñuùng vaäy, Theá Toân! Neáu ngöôøi kia yù duïc noåi leân seõ khoâng nguû ñöôïc. Theá Toân baûo: –Nhö yù duïc ngöôøi kia ñang maïnh, trong khi Nhö Lai dieät taän khoâng coøn dö taøn, goác reã khoâng sinh trôû laïi, khoâng troåi leân laïi nöõa. Theá naøo, con trai cuûa tröôûng giaû, neáu ngöôøi maø taâm saân nhueá, ngu si khôûi leân, haù nguû ngon ñöôïc sao? Ñoàng töû thöa: –Khoâng nguû ngon ñöôïc. Sôû dó nhö vaäy laø vì do taâm coù ba ñoäc. Theá Toân baûo: –Nhö Lai nay khoâng coøn caùc taâm naøy, dieät taän khoâng coøn dö taøn, cuõng khoâng coøn goác reã. Ñoàng töû neân bieát, nay Ta seõ noùi veà boán loaïi choã ngoài. Nhöõng gì laø boán? 1. Coù choã ngoài thaáp. 2. Coù choã ngoài chö Thieân. 3. Coù choã ngoài Phaïm thieân. 4. Coù choã ngoài Phaät.

13.

Tham chieáu Paøli, A III 24 Hatthakasutta (R.i. 137).

A-la-tyø töø . Paøli: AØôavì, thò traán caùch Xaù-veä ba möôi do-tuaàn, taïi ñoù coù mieáu thôø Aggaøôva.

14.

Thuû A-la-baø tröôûng giaû . Paøli: Hatthaka AØôavaka. 15.

Ñeå baûn: Khieáp . Coù theå khoaùi , bò cheùp nhaàm. 16.

Ñoàng töû neân bieát, choã ngoài thaáp laø toøa cuûa Chuyeån luaân thaùnh vöông. Choã ngoài Thieân laø toøa cuûa Thích Ñeà-hoaøn Nhaân. Choã ngoài Phaïm thieân laø choã ngoài cuûa Phaïm thieân vöông. Choã ngoài Phaät laø choã ngoài boán Ñeá. Choã ngoài thaáp laø choã ngoài höôùng Tu-ñaø-hoaøn. Choã ngoài chö Thieân laø choã ngoài ñaéc Tu-ñaø-hoaøn. Choã ngoài Phaïm laø choã ngoài höôùng Tö-ñaø-haøm. Choã ngoài Phaät laø choã ngoài boán YÙ chæ. Choã ngoài thaáp laø choã ngoài ñaéc Tö-ñaø-haøm. Choã ngoài chö Thieân laø choã ngoài höôùng A- na-haøm. Choã ngoài Phaïm laø choã ngoài ñaéc A-na-haøm. Choã ngoài Phaät laø choã ngoài boán Ñaúng17. Choã ngoài thaáp laø choã ngoài Duïc giôùi. Choã ngoài chö Thieân laø choã ngoài Saéc giôùi. Choã ngoài Phaïm laø choã ngoài Voâ saéc giôùi. Choã ngoài Phaät laø choã ngoài boán Thaàn tuùc. Cho neân, ñoàng töû neân bieát, Nhö Lai do ngoài choã ngoài boán Thaàn tuùc neân ñöôïc nguû ngon. ÔÛ ñoù khoâng khôûi daâm, noä, si. Ñaõ khoâng khôûi taâm ba ñoäc naøy, beøn ôû trong Voâ dö Nieát-baøn giôùi maø Baùt-nieát-baøn, bieát nhö thaät raèng, sinh töû ñaõ heát, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc caàn laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn taùi sinh ñôøi sau. Cho neân, naøy con tröôûng

giaû, khi Ta quaùn saùt yù nghóa naøy xong, neân noùi Nhö Lai ñöôïc nguû ngon. Baáy giôø con tröôûng giaû lieàn noùi keä naøy: Gaëp nhau ñaõ laâu ngaøy Phaïm chí Baùt-nieát-baøn18 Nhôø nöông söùc Nhö Lai Maét saùng19 maø dieät ñoä20. Toøa thaáp vaø toøa Thieân Toøa Phaïm, cuøng toøa Phaät Nhö Lai phaân bieät roõ Cho neân ñöôïc nguû ngon. Töï quy Nhaân Trung Toân Cuõng quy Nhaân Trung Thöôïng Nay con chöa theå bieát Laø nöông nhöõng Thieàn naøo? Con trai cuûa tröôûng giaû ñoïc nhöõng lôøi naøy xong, Theá Toân baèng loøng höùa khaû. Baáy giôø con tröôûng giaû nghó thaàm: “Theá Toân ñaõ baèng loøng höùa khaû. Ta raát laø vui möøng, khoâng theå töï kieàm cheá ñöôïc.” Beøn töø choã ngoài ñöùng daäy, ñaûnh leã saùt chaân Phaät roài lui ñi. Ñoàng töû kia sau khi nghe nhöõng gì Phaät daïy hoan hyû phuïng haønh.

17.

Boán ñaúng: Boán Voâ löôïng taâm.

18.

Paøli: Sabbadaø ve sukhaö seti, braøhmaòo parinibbuto, ñaáng Baø-la-moân ñaõ hoaøn toaøn tòch dieät, nguû an laïc trong moïi thôøi.

Ñeå baûn: Minh mieân . Coù theå minh nhaõn , cheùp nhaàm.

19.

20. Cf. Paøli: Upasanto sukhaö seti, tòch tónh, nguû an laïc.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.